

WPROWADZENIE

1. WIZJA ROZWOJU
2. CHARAKTERYSTYKA MAKROREGIONU POLSKI CENTRALNEJ
3. POTENCJAŁ I UWARUNKOWANIA ROZWOJOWE
4. TRENDY ROZWOJOWE
5. CELE STRATEGICZNE
 - ZINTEGROWANA PRZESTRZEŃ WIEDZY I INNOWACJI
 - PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA TWÓRCOM I PROJEKTANTOM
 - INNOWACYJNA SIĘĆ MEDYCZNO-FARMACEUTYCZNA
 - MIĘDZYNARODOWE CENTRUM ŻYWNOŚCI PROZDROWOTNEJ
 - MULTIMODALNY WĘZŁ TRANSPORTOWY O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM
6. ZASADY REALIZACJI STRATEGII

SŁOWNICZEK

Zasady realizacji

Podstawowe zasady realizacji Strategii Rozwoju Makroregionu Polski Centralnej obejmują:

- **zasadę koordynacji działań rozwojowych** podejmowanych w ramach różnych instrumentów wdrożeniowych (w tym programach operacyjnych) w fazie programowania, jak i realizacji (w tym w odniesieniu do projektów strategicznych);
- **zasadę partnerstwa** zakładającą skupienie wokół realizacji jej celów szerokiego spectrum partnerów: podmiotów publicznych, świata akademickiego, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego oraz biznesu i środowisk branżowych związanych z danymi polami współpracy;
- **zasadę monitorowania** realizacji strategii i ewaluacji jej wyników;
- **zasadę zintegrowanego podejścia** zakładającą harmonijne wykorzystywanie różnego typu instrumentów realizacyjnych przy wdrożeniu strategicznych projektów i przedsięwzięć najbardziej istotnych z punktu widzenia celów strategicznych Strategii.

Koordynacja strategiczna

Dla zapewnienia możliwości osiągnięcia celów strategicznych Strategii w wymiarze operacyjnym, system jej realizacji musi zapewnić koordynację działań różnych podmiotów (administracji publicznej, partnerów naukowych oraz przedstawicieli biznesu i społeczeństwa) na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, jednocześnie uwzględniając systemy zarządzania i wdrażania wypracowane dla poszczególnych dokumentów strategicznych (takich jak wojewódzkie strategie rozwoju) oraz instrumentów realizacyjnych takich jak programy i fundusze, z których największe znaczenie w najbliższych latach będą miały programy operacyjne współfinansowane ze środków UE.

Koordynacja strategiczna obejmuje m.in. zagadnienia harmonizacji działań podejmowanych przez różnych partnerów, podejmowanie inicjatyw w zakresie zapewnienia zgodności pomiędzy różnymi instrumentami wdrożeniowymi wykorzystywanymi dla realizacji celów strategii (takimi jak programy operacyjne, środki własne, budżetu państwa, fundusze celowe, inne programy UE, itp), monitorowaniem realizacji Strategii, wdrażania rekomendacji wynikających z ewaluacji efektów, dyskusji nad propozycjami podejmowania działań usprawniających wdrażanie oraz aktualizacji Strategii. Koordynacja będzie sprawowana poprzez bezpośrednie spotkania przedstawicieli ministerstwa ds. rozwoju regionalnego z marszałkami województw poświęcone Strategii (co najmniej 2 razy do roku). W spotkaniach tych będą brali udział również partnerzy strategiczni, w szczególności instytucje zarządzające i odpowiadające za realizację poszczególnych instrumentów realizacyjnych Strategii (programów operacyjnych, funduszy). Spotkania mogą być powiązane ze spotkaniami Rady Naukowo-Konsultacyjnej skupiającej środowiska naukowe, biznesu i organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

W celu zapewnienia stałej koordynacji realizacji Strategii zostanie powołany Zespół ds. Koordynacji Realizacji Strategii, któremu będą współprzewodniczyli reprezentanci samorządów wojewódzkich. W pracach zespołu będą uczestniczyli przedstawiciele Urzędów Marszałkowskich reprezentujących komórki organizacyjne bezpośrednio związane z określonymi polami współpracy, przedstawiciele instytucji zarządzających, pośredniczących, instytucji wdrażających w ramach odpowiednich programów operacyjnych perspektywy 2014-2020 oraz przedstawiciele instytucji kluczowych z punktu widzenia osiągania celów i realizujących je projektów strategicznych, w tym reprezentujących warszawsko-łódzki obszar funkcjonalny. Rolą Zespołu będzie merytoryczne i organizacyjne analizowanie przebiegu realizacji Strategii, formułowanie propozycji w zakresie zasad wyboru projektów w ramach realizujących ją instrumentów wdrożeniowych, tak aby uwzględniały one cele Strategii, formułowanie wniosków i rekomendacji pod adresem wszystkich uczestników procesu, formułowanie wniosków w zakresie koordynacji i oraz uruchamianie analiz i ewaluacji odnoszących się do Strategii. Zespół odpowiadać będzie także za promocję Strategii i rozwijanie współpracy z partnerami zewnętrznymi, w tym międzynarodowymi.

Określone w Strategii cele strategiczne, obszary współpracy oraz wskaźniki monitorowania są podstawą do badania zarówno skuteczności jej wdrażania, jak i oceny efektów. Monitorowanie realizacji Strategii będzie polegało w dużej mierze na analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych instrumentów wdrożeniowych (w tym programów operacyjnych) i wynikających z nich projektów. Dane te będą odnoszone do celów Strategii i przedstawione w postaci okresowych raportów z realizacji Strategii (raz do roku). Co trzy lata raporty będą poszerzane o ocenę efektów realizacji Strategii i jej wpływu na kształtowanie się procesów rozwoju terytorialnego. Pomoże to między innymi w opracowaniu sprawozdań strategicznych wymaganych przez regulacje UE na poziomie Umowy Partnerstwa w roku 2017 i 2019. Monitorowanie przebiegu realizacji Strategii będzie uzupełniane o analizy trendów rozwojowych na terenie całego makroregionu. Okresowo będą podejmowane analizy i prace o charakterze ewaluacyjnym, w szczególności odnoszące się efektywności działań w obszarze określonych pól współpracy. Raporty monitorujące oraz ewaluacje będą przygotowane przez Zespół ds. Koordynacji Realizacji Strategii z wykorzystaniem prac prowadzonych w ramach Regionalnych Obserwatoriów Terytorialnych (ROT) i współpracy (w tym metodologicznej) z MIR oraz GUS w ramach Krajowego Obserwatorium Terytorialnego (KOT).

Dla efektywnej realizacji Strategii niezbędne jest zastosowanie zintegrowanego podejścia terytorialnego w taki sposób, aby różne instrumenty realizacyjne (w tym różne programy) umożliwiały realizację projektów najbardziej istotnych z punktu widzenia celów Strategii.

Koordinacja na poziomie operacyjnym

System monitorowania i ewaluacji Strategii

Zintegrowane podejście do rozwoju. Projekty strategiczne

W tym celu w ramach prac Zespołu ds. Koordynacji Realizacji Strategii zostanie wypracowany (w terminie trzech miesięcy po przyjęciu Strategii) **Plan Działań** obejmujący zarówno propozycję kryteriów wyborów projektów (operacji) w ramach poszczególnych instrumentów realizacyjnych, jak i listę projektów strategicznych, które będą miały podstawowe znaczenie dla realizacji celów Strategii.

Plan Działań obejmie działania i projekty o charakterze organizacyjnym, jak i inwestycyjnym. Będzie on wykorzystywany do ustalenia - w systemie negocjacyjnym - zapisów poszczególnych instrumentów realizacyjnych, przeznaczania środków na przygotowanie projektów oraz wdrożenia zmian organizacyjnych odbywających się przy udziale wojewódzkich samorządów terytorialnych oraz – na zasadzie dobrowolności – innych partnerów biorących udział w realizacji Strategii.

Finansowanie

Zgodnie z zapisami w dokumencie „Strategie ponadregionalne w Polsce w kontekście wymiaru terytorialnego w polityce rozwoju”, który został opracowany przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, potencjalne źródła finansowania obejmują:

- środki Unii Europejskiej — przede wszystkim Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, oraz środki w ramach inicjatyw unijnych tj. instrument „Łącząc Europę” program „Horyzont 2020” COSME, NER 300, LIFE, Erasmus+, EaSI, Kreatywna Europa i instrumenty Europejskiego Banku Inwestycyjnego jako dodatkowe potencjalne źródło finansowania dla projektów służących osiągnięciu celów strategii ponadregionalnych,
- środki budżetu państwa przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów — wojewódzkich, powiatowych i gminnych — na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne — np. fundusze celowe,
- środki prywatne — np. środki w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.